

DE NIEUWE LIMBURGER

Uit de „oude schaakdoos”

Partij dr. M. Euwe-Vinken

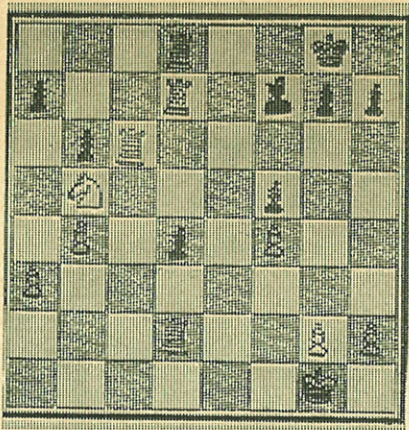
schaken

Nu de Limburgse schaakkampioenschappen ten einde lopen verwondert menigeen zich erover dat de naam Vinken niet bij de grote kanshebbers genoemd wordt. Dit is des te eigenaardiger als men bedenkt dat Alex Vinken reeds twintig maal kampioen van Limburg is geworden, maar hierin schuilt nu juist de oorzaak, want Vinken vindt twintig maal méér dan genoeg. Hij neemt daarom dit jaar niet aan de strijd deel, hetgeen ons niet mag beletten eens wat dieper op zijn spel in te gaan, want geen Limburgse schaker vierde ooit zo'n schaaksuccessen als hij.

Pas op 18-jarige leeftijd leerde hij de loop van de stukken kennen. Aanvankelijk beschouwde hij het schaken als een leuk spelletje, en het zou nog een jaar duren, eer zijn belangstelling ervoor echt wakker werd geschud. De oorzaak hiervan was het lezen van een schaakrubriek, genaamd „Hoe leer ik goed schaken”. Sindsdien begon hij het nobele spel serieus te beoefenen en met succes, want enige jaren later werd in genoemde krantenrubriek een volledig artikel, compleet met schaakpartijen, aan Vinken gewijd, waardoor hij nationale bekendheid kreeg. Intussen was hij lid geworden van de Heerlense schaakvereniging, waarvan hij een jaar later reeds verenigingskampioen werd. Hiermee ontroonde hij Koblitz en deze was toendertijd... kampioen v. Limburg. Tijdens de vele schaaktoernooien waarin hij tegen kampioen van Limburg. Tijdens de internationaal bekende grootheden in het strijdperk trad, toonde hij een koelbloedig denkvermogen in slechte stellingen en een superieure zekerheid in betere posities. Men denke bv. aan het grote toernooi te Baarn in 1947, waar hij eerste werd met het ongelofelijke score van 8½ uit 9. Zijn grote internationale bekendheid verkreeg hij vooral door een geheel nieuwe, door hem ontdekte openingsvariant, die in de theorieboeken als het Vinkensysteem behandeld wordt. Zeven jaren van ingespannen analyse waren daar voor nodig, maar ontelbare overwinningen waren er dan ook het gevolg van. Een fervent aanhanger van de Vinkenvariant was bv. ex-wereldkampioen Smyslov. Een van zijn grootste triomfen vierde Alex Vinken in 1946 te Maastricht tijdens het „Internationale M.S.V.-Schaaktoernooi”. Zijn allersterkste tegenstander was daar niemand minder dan prof. dr. Max Euwe, die in 1935 wereldkampioen geworden was! In de partij die beiden tegen elkaar speelden stond Vinken na de opening duidelijk slechter, maar spoedig waren de rollen omgekeerd en Euwe moest wonderen van koelbloedigheid verrichten om nog op het nippertje remise te kunnen bereiken!

Wit: Prof. dr. Max Euwe
Zwart: Alex Vinken
Analyse: Fred Engelhard

1. d2—d4 Pg8—f6 2. c2—c4 e7—e6 3. Pb1—c3 Lf8—b4.
De opstelling van zwart noemt men de Nimzo-Indische Verdediging, genoemd naar de beroemde grootmeester Nimzowitsch. De opening draagt een scherp karakter omdat wit niet snel tot de rochade kan komen, waar zwart uiteraard profijt uit probeert te trekken. De derde zet van zwart verhindert tevens e2—e4. Wit beschikt over drie systemen: proberen e2—e4 te forceren door middel van 4. Dc2, trachten snel te ontwikkelen door 5. e3, 6.Pf3 en 7.Ld3, of de zwarte loper tot een verklaring dwingen d.m.v. 4.a3 of 4. Db3.
Volgens de tegenwoordige inzichten biedt snel ontwikkelen de meeste kans op succes. Euwe koos echter het scherpe maar toch solide:
4. Dd1-b3; c7-c5! 5. d4xc5 Pb8-c6.
Weinig gebruikelijk maar sterker is 5... Pa6! Er kan volgen: 6.a3, Lc5! 7.Pf3, b6; 8. Lg5 Lb7; 9.e3 Le7 gevolgd door Pc5 zoals Botwinnik in 1936 te Moskou tegen Elikases speelde. Zwart staat dan goed.
6. Pg1-f3 Dd8-a5. Een slappe zet.

Scherper is 6...Pe4. Wit dreigt dan een uiterst hinderlijke driebubbele pion op de c-lijn te krijgen, waardoor hij verplicht wordt tot 7.Ld2. Men ziet: 7...Pd2: 8.Pd2:, Lc5: 9.e3, b6 10.0-0, Lb7.
11. Pde4, Le7, 12. Pd6 +, Ld6: 13 Td6:, De7 14.Dd1, Td8 15.Le2, 0-0 16. Lf3, Pa5; 17.Lb7:, Pb7: 18.Td4, d6 19. Kb1, Dc7. Aldus speelde Nimzowitsch met zwart tegen Euwe te Zürich in 1934. De kansen waren toen volledig in evenwicht. Tegen Vinken heeft Euwe het nu gemakkelijker:
7. Lc1-d2 Da5xc5 8. e2-e3 Tegen de dreiging 8... Pa5 met pionwinst. 8... 0-0 9. a2-a3 Lb4xc3 10. Ld2xc3 Pf6-e4. 11. Lf1-d3 Pe4xc3 12. Db3xc3 b7-b6 12... d5 is slechter vanwege 13. b4, Dd6 14.cd5: ed5: of 14... Dd5: 15. Lc4 met zeer goed spel voor wit. Niettemin blijft Vinkens positie ook na de tekstzet moeilijk omdat Euwe veel vrijer staat.
13. 0-0 Lc8-b7 14. Ta1-d1 Ta8-d8. Veel sterker is hier 14... Tfd8! om de andere toren naderhand op de c-lijn te kunnen posteren, zoals tijdens de achtste zet ook zal blijken. 15 Ld3-e4. Wellicht zou van 15. e4 meer

kracht uitgaan. 15... f7-f5! 16. b2-b4 Dc5-e7 17. Le4xc6 Lb7xc6.
Door deze afruil kan Vinken op adem komen, die de opmerking bij wits vijftiende zet. 18. Pf3-e5! Zodoende wordt de gevaarlijke opmars 18... d6 gevolgd door 19... e5 verhinderd. Had Vinken maar 14... Tfd8 gespeeld, dan kon hij nu zijn loper door 18... Tac6 dekken om met de opmars te kunnen beginnen. De pionnenopmars kan nu slechts met tempoverlies uitgevoerd worden. 18... Lc6-a4 19. Td1-d2 d7-d6 20. Pe5-f3 La4-e8 21. Pf3-e1. Meteen 21. Tfd1 is niet goed omdat dan na 21... Lh5 het witte paard hangt.
21... Le6-f7 22. Pe1-c2 Td8-c8. Zie de opmerking bij zwarts veertiende en achttiende zet. Weliswaar is Vinken nu uit de zorgen, maar hij had aanmerkelijk beter kunnen staan.
23. Tf1-d1? Zonder meer een fout: 23 Db3 moest hier gespeeld worden. 23 d6-d5 24. Dc3-e5 Tc8xc4.
Met de pion mocht natuurlijk niet geslagen worden, want dan zouden de witte torens binnendringen. Vinken heeft thans een gezonde pluspion.
25. Pc2-d4 met de dreiging 26. Pf5: 25... De7-c7 26. De5xc7 Tc4xc7 27. Pd4-b5 Tc7-d7. Vinken is gedwongen de belangrijke open c-lijn aan Euwe af te staan. De zwarte stukken staan nu passief. 28. Td1-c1 e6-e5 met de dreiging 29... a6 30. Pci7, Tc8 31. Tdc2, Tdc7 waarmee zwart de heerschappij over c-verkeersweg heroverft. 29. Tc1-c6. Verhindert genoemde dreiging. 29... Tf8-d8 30. f2-f4 e5xf4 31.e3enf4 d5-d4!
Aldus toont Alex Vinken fijntjes aan dat de ex-wereldkampioen zich misrekend heeft! Deze laatste had zich er op verlaten dat 31... d4 niet ging vanwege 32. Td4:, Td4: 33. Pd4:, Td4: 34. Tc8+, Le8 35. Te8: met herovering van de pion, maar na 33... Le8 wint zwart een stuk! Gelukkig ziet Euwe zijn dwaling tijdig in; 32. Tc6-c1. Om alsnog 33. Td4: te kunnen spelen. 32... g7-g6. De tegenstanders begripen elkaars plannen bijzonder goed! 33. a3-a4 (Omdat 33... a6 dreigt) 33... d4-d3 34. Tc1-c3 Dit is de voorbereiding van de brilante kapriolen, die de ex-wereldkampioen gaat uithalen om aan een nederlaag te ontkomen.
34... a7—a6 35.Pb5—c7 Td8—c8 36.Pc7—d5 Tc8xc3 37.Pd5—f6+ Kg8—g7 38.Pf6xd7 b6—b5 39.a4xb5 a6xb5 40.Pd7—c5 Lf7—c4 41.Kg1—f2 Tc3—c1?
Euwe heeft met zijn knap stukje vuurwerk bereikt dat de gereduceerde zwarte stukken niet meer effectief staan. Niettemin zou Vinken na 41... Kh6 42.g3, Kh5 43.h3, h6 nog flinke winstkansen gehad hebben. Weliswaar wint Vinken na 41... Tc1? de pion weer gedwongen terug, maar zijn toren komt dan zo slecht te staan dat hij ondanks zijn pion voorsprong niet meer kan winnen.
42.Pc5xd3 Lc4xd3 43.Td2xd3 Tc1—c4 44.Kf2—f3 Tc4xb4 45.Td4—d7+ Kg7—h6 46.h2—h3 Tb4—b3+ 47.Kf3—f2 b5—b4 48.Td7—b7 Td3—b2+ 49.Kf2—f3 met remise omdat de zwarte toren aan de verkeerde kant van de pion staat.
Zodoende is de wereldkampioen Euwe door het oog van een naald gekropen.